

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА №2

Яхта «Royal Romance», що належить Віктору Медведчуку

Проект - "Моніторинг управління арештованими активами"

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА №2

Яхта «Royal Romance», що належить Віктору Медведчуку

Проект - "Моніторинг управління арештованими активами"

Публікація підготовлена в межах проекту щодо моніторингу діяльності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА). У центрі уваги Інституту законодавчих ідей – практичні аспекти передачі арештованих активів в управління, зокрема з метою їх подальшої реалізації. Аналіз охоплює типи активів, що передаються в управління, типові проблеми, що виникають на різних етапах цього процесу, а також системні чинники, які перешкоджають ефективному управлінню. За результатами моніторингу сформовано пропозиції щодо удосконалення відповідних процедур і нормативного регулювання.

Видавець: аналітичний центр «Інститут законодавчих ідей». Всі права захищені.

Автори: Світлана Гордієнко, Тарас Рябченко

Аналітична записка №2

Яхта «Royal Romance», що належить Віктору Медведчуку

Резюме

Управління арештованим активом - яхтою «Royal Romance», яка, за даними слідства, належить оточенню Віктора Медведчука, - стало першим прецедентом спроби продажу арештованого українського активу за кордоном. Спочатку хорватський суд визнав рішення українського суду про арешт судна та його передачу в управління АРМА для подальшої реалізації. Однак у подальшому процес уповільнився - адаптація українського законодавства щодо процедури продажу активів за кордоном та отримання погодження КМУ, яке потрібне для продажу судна, тривало майже рік.

Далі відбувся конкурсний відбір реалізатора та зрив двох спроб укласти договір з міжнародними аукціонними домами, які відмовилися від співпраці після тиску адвокатів Медведчука. Тим часом хорватські суди, посилаючись на відсутність обвинувального акта від української сторони, а також сплив строку дії арешту у два роки - скасували арешт судна, що суттєво ускладнило подальші дії АРМА щодо реалізації активу..

Попри відносно швидке повторне рішення українського суду про арешт яхти в новому кримінальному провадженні, процес знову зупинився через необхідність нового звернення до хорватського суду про визнання рішення українського суду, яке досі не подане ОГП. Станом на травень 2025 року яхта залишається заблокованою, однак її реалізація є неможливою. АРМА пропонує законодавчі зміни, які дозволили б їй самостійно здійснювати міжнародне співробітництво, без посередництва ОГП, але поки такі зміни не прийнято.

Виявлені проблеми станом на 01.05.2025

- 1. Затримки у юридичній легалізації рішень українських судів у Хорватії.**
- 2. Спротив з боку адвокатів Медведчука через намагання заблокувати огляди судна та втручання у процес відбору управителя.**
- 3. Складнощі міжнародної координації. Процес вимагає ефективної співпраці з хорватською владою та дотримання міжнародного морського права.**

1. Загальна інформація про актив

Яхта «Royal Romance» – це розкішне судно класу мега яхт, побудоване на замовлення для приватного власника. Судно має габарити 29 метрів заввишки, складається з 6-ти поверхів та обладнане 2 ліфтами. Серед іншого, на яхті розміщено 4 палуби, кінотеатр, спортзал, басейн, спа-зона та косметологічний кабінет, а також близько 50 кімнат різного призначення.

Основні характеристики яхти:

- **Довжина:** 92 метри;
- **Вартість:** оціночна вартість на момент випуску становить близько 200 млн доларів США (близько 8 млрд гривень);
- **Прапор:** була зареєстрована під прапором Кайманових островів, з травня 2024 року перейшла під прапор України¹.
- **Місцерозташування:** причал верфі Adria Docks, м.Трогір, Республіка Хорватія.

Яхта була придбана у 2015 році за 200 млн євро. Вважається, що «Royal Romance» належить українському олігарху Віктору Медведчуку, який перебуває під санкціями США, ЄС, України та інших країн через підтримку російської агресії проти України.

2. Актуальний стан

Розшукана АРМА у рамках національного кримінального провадження яхта «Royal Romance» після накладення арешту була передана Агентству для реалізації на торгах.

У квітні 2022 року Офіс Генерального Прокурора (далі – ОГП) скерував запит про міжнародну правову допомогу до компетентних органів Республіки Хорватія про визнання рішень українського суду. Окружний суд м. Спліт виконав запит та наклав арешт на майно підозрюваного на 2 роки – максимальний строк, передбачений хорватським кримінально-процесуальним законодавством, – та формально передав актив в АРМА для подальшої реалізації.

13-22 листопада 2022 року представники АРМА в межах робочого відрядження до Республіки Хорватія здійснили візуальний огляд арештованої яхти та її фотофіксацію в місті Трогір². Після цього АРМА розпочала серію онлайн-консультацій з міжнародними платформами для проведення аукціонів та яхтовими брокерами, які знаходяться в США, Монако, Великій Британії, Франції та ОАЕ³.

¹ <https://sur.li/vfqctv>

² <https://arma.gov.ua/news/typical/arma-oglyanulo-areshtovanu-v-horvatii-yahtu-royal-romance>

³ <https://sur.li/cc/pvcbiu>

У січні 2023 року АРМА розробило зміни до нормативно-правових актів (постанов КМУ №719⁴ та №558⁵) для вдосконалення процедури реалізації арештованих активів та впровадження можливості їх продажу за кордоном⁶. Відповідні зміни були затверджені 14 листопада 2023 постановою КМУ №1250⁷. Щоб реалізувати яхту за вдосконаленою процедурою необхідно було отримати погодження КМУ, яке Уряд видав лише 16 лютого 2024 року⁸.

21 березня 2024 року вперше в історії України та практиці АРМА було оголошено про початок реалізації арештованого активу за кордоном⁹. 23 квітня Конкурсна комісія з трьох претендентів реалізатором яхти «Royal Romance» обрала Аукціонний дім Troostwijk Auctions (Нідерланди)¹⁰. Однак вже 30 квітня 2024 року переможець конкурсу своїм листом повідомили АРМА про відмову від продовження переговорів для підготовки та підписання договору про організацію торгів. Відтак, ця пропозиція перейшла учаснику, який посів друге місце - американському аукціонному дому Boathouse Auctions¹¹. Однак і з цим учасником конкурсу договір підписано не було.

В рамках однієї з міжнародних панельних дискусій Голова АРМА наголосила на тому, що Агентство стикається з неймовірною протидією адвокатів Медведчука, які тиснуть на усіх учасників процесу реалізації яхти як в Україні, так і за кордоном¹².

Зазначається, що відмова другого аукціонного дому від реалізації яхти пов'язана з роботою адвокатів Медведчука - міжнародною юридичною компанією Steptoe. Компанія Steptoe надіслала переможцю конкурсного відбору рішення Верховного Суду Республіки Хорватія про встановлення нагляду за розглядом запитів ОГП у справах щодо Медведчука та нагляду за роботою слідчого судді м. Спліт у справі судна ROYAL ROMANCE.

У червні 2024 Вищий кримінальний суд Хорватії своїм рішенням повернув справу на розгляд до Окружного суду м. Спліт та визначив іншого суддю у зазначеній справі. А вже 25 червня Окружний суд м. Спліт ухвалив рішення про скасування арешту на яхту Royal Romance. В рішенні зазначено, що підставою скасування є ненадання обвинувального акту по кримінальній справі від ОГП¹³.

Наприкінці серпня 2024 року стало відомо про нове кримінальне провадження, розпочате Службою безпеки України проти Медведчука та про нове рішення українського суду про арешт яхти та її передачу АРМА для реалізації. 02 вересня 2024 року АРМА внесено запит до ОГП про початок процесу отримання легалізації рішення українського суду в Республіці Хорватія¹⁴.

Однак станом на лютий 2025 року воно досі не було легалізовано. Зважаючи на це, АРМА офіційно звернулося до Національного антикорупційного бюро України

⁴ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/719-2017-%D0%BF#Text>

⁵ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558-2017-%D0%BF#Text>

⁶ <https://surl.li/eswuop>

⁷ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1250-2023-%D0%BF#Text>

⁸ <https://arma.gov.ua/commission/doc/20240321-04-ua.pdf>

⁹ <https://arma.gov.ua/commission/doc/20240321-02-ua.pdf>

¹⁰ <https://arma.gov.ua/commission/doc/Protocol%2016.pdf>

¹¹ <https://surl.li/btmfbi>

¹² <https://surl.li/emwxsq>

¹³ <https://t.me/yzheleznyak/9279>

¹⁴ <https://arma.gov.ua/news/typical/noviy-aresht-yahti-medvedchuka---mojlivist-dlya-realizatsii-yahti-royal-romance>

із заявою про можливе штучне затягування процесу легалізації рішення українського суду за кордоном у справі реалізації суперяхти «Royal Romance»¹⁵.

А також 27 січня 2025 року у Верховній Раді України був зареєстрований законопроект №12446 «про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо міжнародного співробітництва у сфері виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»¹⁶. У ньому пропонується надати АРМА повноваження самостійно здійснювати міжнародне співробітництво (в тому числі надсилати запити про легалізацію рішень українських судів за кордоном) без посередництва ОГП. Наразі законопроект опрацьовується в комітеті.

Наразі яхта «Royal Romance» заблокована рішенням Постійно діючої Урядової робочої групи з питань санкцій Республіки Хорватія. Реалізація яхти зараз є неможливою. Триває процес отримання легалізації рішення українського суду в Юрисдикції Хорватії.

3. Підстави для арешту активу та його передачі АРМА

У провадженні ДБР перебуває кримінальне провадження №22016130000000212 від 19.09.2016 року проти Віктора Медведчука за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст.28, ч.1 ст.111, ч.2 ст.28, ч.1 ст.2583 КК України.

Ухвалою слідчого судді Личаківського районного суду міста Львова від 16.03.2022 у справі за № 463/1712/22¹⁷ накладено арешт на майно юридичної особи-нерезидента LANELIA HOLDINGS LTD, а саме судно (яхту) ROYAL ROMANCE, яке є речовим доказом у кримінальному провадженні №22016130000000212.

Досудовим розслідуванням встановлено, що одержані внаслідок вчинення зазначених вище кримінальних правопорушень гроші могли бути використаними для придбання рухомого майна судна (яхти) ROYAL ROMANCE, право власності на яку зареєстровано 15.07.2015 за FREGATA MARINE LTD.

Відповідно до декларації народного депутата України Віктора Медведчука за 2020 рік кінцевим бенефіціаром даної юридичної особи-нерезидента була його дружина Оксана Марченко. Разом з тим, 31.03.2021 право власності на вказане судно перереєстровано на іншу юридичну особу-нерезидента LANELIA HOLDINGS LTD.

Зазначені дії могли бути, спрямованими на унеможливлення розшуку вказаного рухомого майна та виконання щодо нього передбаченого Законом України «Про санкції» обмежувального заходу блокування активів - тимчасового обмеження права особи користуватися та розпоряджатися належним їй майном. У зв'язку з викладеним зазначене рухоме майно має ознаки, передбачені п. 1 ч. 1 ст. 96-2 КК України (одержані внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від такого майна), а тому відповідно до ч. 1 ст. 96-1 КК України може бути примусово безоплатно вилучено за рішенням суду у власність держави (спеціальна конфіскація). Таким чином у сторони обвинувачення була необхідність у накладенні арешту на зазначене вище майно.

¹⁵ <https://surl.li/eqqpkt>

¹⁶ <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/55710>

¹⁷ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103697816>

11.09.2022 року слідчий суддя Личаківського районного суду міста Львова передав арештоване судно (яхту) ROYAL ROMANCE в управління АРМА для її реалізації¹⁸. Згадана ухвала прихована у ЄДРСР.

У квітні 2022 року ОГП скерував запит про міжнародну правову допомогу до компетентних органів Республіки Хорватія про визнання рішень українського суду. Окружний суд м. Спліт виконав запит та наклав арешт на майно підозрюваного на 2 роки - максимальний строк, передбачений хорватським кримінально-процесуальним законодавством, - та формально передав актив в АРМА для подальшої реалізації.

У червні 2024 Вищий кримінальний суд Хорватії своїм рішенням повернув справу на розгляд до Окружного суду м. Спліт та визначив іншого суддю у зазначеній справі. А вже 25 червня Окружний суд м. Спліт ухвалив рішення про скасування арешту на яхту «Royal Romance». В рішенні зазначено, що підставою скасування є ненадання обвинувального акту по кримінальній справі від ОГП¹⁹.

Від 03.07.2024 Головним слідчим управління ДБР почало здійснюватися досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42024000000000840 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 209 КК України.

Ухвалою слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 19.07.2024 у справі за № 757/32317/24-к²⁰ накладено арешт на рухоме майно із заборonoю права відчуження, розпорядження та користування таким майном, а також проведення щодо нього будь-яких реєстраційних дій щодо майна юридичної особи-нерезидента LANELIA HOLDINGS LTD, а саме судно (яхту) ROYAL ROMANCE, яке визнано речовим доказом у кримінальному провадженні №42024000000000840.

Також цією ухвалою суд задовольнив передачу судна (яхти) ROYAL ROMANCE до АРМА. Зокрема слідство володіє даними, щодо можливої незаконної легалізації майна Віктором Медведчуком. Ідеться про фіктивний продаж яхти через офшорні компанії, кінцевим бенефіціаром яких є його дружина.

¹⁸ <https://www.pravda.com.ua/news/2022/04/11/7338784/>

¹⁹ <https://t.me/yzheleznyak/9279>

²⁰ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120562338>